

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

Vedic Culture (1500 BC-600 BC)

VEDIC CIVILIZATION
ANCIENT INDIA (1500 BC-500 BC)

ఆర్యన్ యొక్క అసలు ఇల్లు

- » ఆర్యుల అసలు నివాస స్థలం ఇప్పటికీ వివాదాస్పద అంశంగా మిగిలిపోయింది. కొంతమంది పండితులు ఆర్యులు భారతదేశ నేలకి చెందినవారని మరియు మరికొందరు పండితులు ఆర్యులు [మధ్య ఆసియా (మాక్స్ ముల్లర్)/యూరోప్/ ఆర్కిటిక్ ప్రాంతం (బి. జి. తిలక్) వెలుపల నుండి వలస వచ్చినట్లు నమ్ముతారు.
- » జనాదరణ పొందిన నమ్మకం ప్రకారం, ఆర్యులు 2000 BC-1500 BC సమయంలో అనేక దశల్లో లేదా తరంగాలలో మధ్య ఆసియా నుండి భారత ఉపఖండంలోకి వలస వచ్చినట్లు భావిస్తున్నారు.
- » 4 వేద దేవుళ్లైన ఇంద్రుడు, వరుణుడు, మిత్రుడు మరియు నాసత్య గురించి ప్రస్తావించిన బోఘజ్ కై శాసనం (ఆసియా మైనర్, టర్కీ), మధ్య ఆసియా సిద్ధాంతాన్ని వారి మాతృభూమిగా రుజువు చేసింది.
- » భారతదేశానికి వచ్చిన సమూహం మొదట ప్రస్తుత ఫ్రాంటియర్ ప్రావిన్స్ మరియు పంజాబ్ లో స్థిరపడ్డారు, ఆ తర్వాత సప్త సింధు అంటే ఏడు నదుల ప్రాంతం అని పిలుస్తారు. వారు అనేక శతాబ్దాలుగా ఇక్కడ నివసించారు మరియు గంగా మరియు యమునా లోయలలో స్థిరపడటానికి క్రమంగా లోపలికి నెట్టబడ్డారు.

Vedic Literature (1500 BC-600 BC)

- » ఆర్యులు పంజాబ్ లో ఉన్నప్పుడే రింగ్ వేద కంపోజ్ చేయబడిందని భావించబడుతుంది.
- » వేద సాహిత్యం నాలుగు సాహిత్య నిర్మాణాలతో అభివృద్ధి చెందింది:

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

1. సంహితలు లేదా వేదాలు
2. బ్రాహ్మణులు
3. ఆరణ్యకులు
4. ఉపనిషత్తులు

» వేద సాహిత్యం కాలక్రమేణా వృద్ధి చెందింది, ఇది నిజంగా నేటి ద్వారా తరం నుండి తరానికి అందించబడింది. అందుకే వీటిని శ్రుతి (వినడానికి) అంటారు.

» వేద సాహిత్యంలో ముఖ్యమైనవి వేదాలు. వేదాలను అపారశేయం అంటారు, అంటే మానవుడు సృష్టించినవి కావు కానీ భగవంతుడు ప్రసాదించినవి మరియు నిత్య అంటే శాశ్వతత్వంలో ఉంటాయి.

» నాలుగు వేదాలు ఉన్నాయి-ఋగ్వేదం, సామవేదం. యజుర్వేదం మరియు అథర్వవేదం. మొదటి మూడు వేదాలను సంయుక్తంగా వేదత్రయ అంటే వేదాల త్రయం అని అంటారు

» నాలుగు వేదాలలో, ఋగ్వేదం (గీతాల సేకరణ) ప్రపంచంలోని పురాతన గ్రంథం, కాబట్టి దీనిని 'మానవజాతి యొక్క మొదటి నిబంధన' అని కూడా పిలుస్తారు. ఋగ్వేదంలో 10,500 శ్లోకాలు ఉన్నాయి మరియు 1028 శ్లోకాలు 10 మండలాలుగా విభజించబడ్డాయి. ఆరు మండలాలను (2వ నుండి 7వ వరకు) గోత్ర/వంశ మండలాలు (కౌల గ్రంథం) అంటారు. 1వ మరియు 10వ మండలాలు తరువాత చేర్చబడ్డాయి. 10th మండలాలు 4 వర్ణాలను వివరించే ప్రసిద్ధ పుంషసూక్తాన్ని కలిగి ఉన్నాయి - బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య మరియు శూద్ర. ఋగ్వేద శ్లోకాలు హోత్రి పరించారు.

» సామవేదం (కీర్తనల పుస్తకం)లో 1549 శ్లోకాలు ఉన్నాయి. అన్ని శ్లోకాలు (75 మినహా) ఋగ్వేదం నుండి తీసుకోబడ్డాయి. సామవేద స్తోత్రాలను ఉద్ఘాత్ర పరించారు. భారతీయ సంగీతానికి ఈ వేదం ముఖ్యమైనది.

Literature of Vedic Tradition (600 BC-600 AD)

వేద సంప్రదాయ సాహిత్యం (స్మృతి అనగా జ్ఞాపక సాహిత్యం) 6 సాహిత్య రచనలను కలిగి ఉంటుంది:

- » వేదాంగాలు/సూత్రాలు
- » స్మృతులు ధర్మశాస్త్రాలు

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

- » మహాకావ్యాలు (ఇతిహాసాలు)
- » పురాణాలు
- » ఉపవేదాలు
- » షడ్-దర్శనాలు

Literature of Vedic six Vedangas

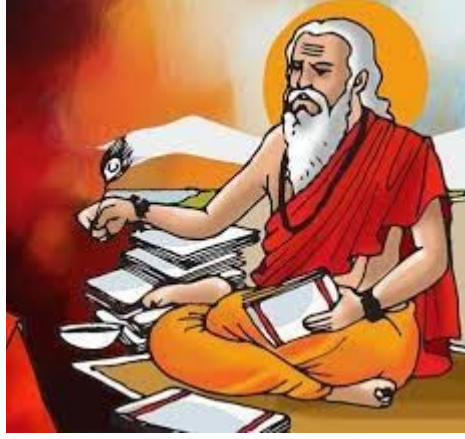

ఆరు వేదాంగాలు ఉన్నాయి

- 1- శిక్ష (ఫోనెటిక్స్) : 'ప్రతిశాఖ్య'-ఫోనెటిక్స్పై పురాతన వచనం.
- 2- కల్ప సూత్రాలు (ఆచారాలు) :
 - i. శ్రోతేసూత్రాలు/శూలవ సూత్రాలు - త్యాగాలతో వ్యవహరించండి.
 - ii. గృహ్య సూత్రం-కుటుంబ వేడుకలతో ఒప్పందం
 - iii. ధర్మ సూత్రాలు-వర్ణాలు, ఆశ్రమాలు మొదలైన వాటితో వ్యవహరించండి.
- 3- వ్యాకరణం (వ్యాకరణం) : 'అష్టాద్యాయి' (పాణిని)- పదం యొక్క పురాతన వ్యాకరణం.
- 4- నిరుక్త (వ్యుత్పత్తి) : 'నిఘంటు' (కశ్యప్)పై ఆధారపడిన 'నిరుక్త' (యాస్క)-కఠినమైన వేద పదాల సమాహారం- ('నిఘంటు'-ప్రపంచంలోని పురాతన పదాల సేకరణ; 'నిరుక్త'-పురాతన నిఘంటువు ప్రపంచంలోని).
- 5- ఛంద (మెట్రిక్స్) : 'ఛందసూత్రాలు' (పింగల్)-ప్రసిద్ధ వచనం.
- 6- జ్యోతిష (ఖగోళ శాస్త్రం) : 'వేదాంగ జ్యోతిష' (లగ్న ముని) - పురాతన జ్యోతిష గ్రంథం.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

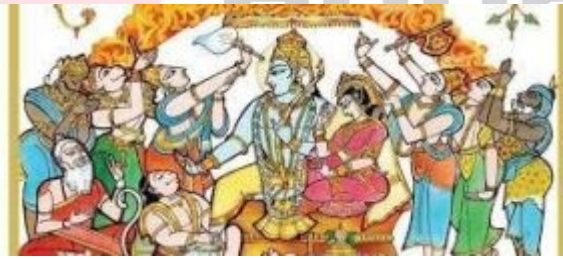
Literature of Vedic six famous Smritis

- (i) మను స్మృతి (గుప్తుల కాలం)-పురాతన స్మృతి గ్రంథం; వ్యాఖ్యాతలు: విశ్వరూప, మేఘతిథి, గోవిందరాజ్, కులుక్ భట్.
- (ii) యాజ్ఞవల్క్య స్మృతి (గుప్తుల కాలం)—వ్యాఖ్యాతలు : విశ్వరూప, జిముత్వహన్ ('డేభాగ్'), విజ్ఞానేశ్వర్, ('మితాక్షర') అపరార్క (శిలాహర్ రాజవంశానికి చెందిన రాజు)
- (iii) నారద స్మృతి (గుప్తుల కాలం)
- (iv) పరాశర స్మృతి (గుప్తుల కాలం)
- (v) బృహస్పతి స్మృతి (గుప్తుల కాలం)
- (vi) కాత్యాయన స్మృతి (గుప్తుల కాలం)

తెలుగు

Literature of Vedic two Mahakavyas (Epics)

1. రామాయణం (వాల్మీకి): దీనిని 'ఆది కావ్య' (ప్రపంచంలోని పురాతన ఇతిహాసం) అని పిలుస్తారు. ప్రస్తుతం, ఇది 7 కాండలలో అంటే 24,000 శ్లోకాలు అంటే శ్లోకాలు (వాస్తవానికి 6,000, తరువాత - 12,000, చివరిగా - 24,000) ఉన్నాయి. 1వ మరియు 7వ కాండలు రామాయణానికి తాజా చేరికలు.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

2. మహాభారతం (వేద వ్యాసుడు) : ప్రపంచంలోనే అతి పొడవైన ఇతిహాసం. ప్రస్తుతం, ఇది 1,00,000 శ్లోకాలను కలిగి ఉంది అంటే శ్లోకాలు (వాస్తవానికి-8,800-జయ్ సంహిత, తరువాత-24,000-చతుర్వింశతి సహస్రీ సంహిత/భారతం, చివరగా-1,00,000- శతసశాస్త్రి సంహిత/మహాభారతంలోని 18వ అధ్యాయం) హరివంశ అనుబంధం. భగవద్గీత మహాభారతంలోని బిష్వాక పర్వం నుండి సంగ్రహించబడింది. శాంతి పర్వన్ మహాభారతంలోని అతిపెద్ద పర్వం (అధ్యాయం).

» పురాణం అంటే 'పాతది'. 18 ప్రసిద్ధ 'పురాణాలు' ఉన్నాయి. మత్స్య పురాణం పురాతన పురాణ గ్రంథం. ఇతర ముఖ్యమైన పురాణాలు భాగవతం, విష్ణుపు, వాయు మరియు బ్రహ్మాండ. వారు వివిధ రాజ వంశాల వంశావళిని వివరిస్తారు.

Early Vedic Period (1500 BC-1000 BC)

భౌగోళిక ప్రాంతం

» ఈ కాలానికి ఋగ్వేదం మాత్రమే జ్ఞానానికి ఆధారం
» పర్వతాలు (హిమ్యంత్, అంటే హిమాలయా, ముంజవంత్ అంటే హిందూకుష్) మరియు రింగ్ వేదలోని సముద్రం పేర్ల నుండి ఋగ్వేద ప్రజలు నివసించే భౌగోళిక ప్రాంతం గురించి మనకు స్పష్టమైన ఆలోచన ఉంది.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

» ఋగ్వేదంలో 40 నదుల ప్రస్తావన ఉంది. ఋగ్వేదంలోని నాడిసూక్త శ్లోకం 21 నదులను కలిగి ఉంది, ఇందులో తూర్పున గంగానది మరియు పశ్చిమాన కుభ (కాబూల్) ఉన్నాయి.

» ఋగ్వేద ప్రజలు, తమను తాము ఆర్యులని పిలిచేవారు, సప్త సింధు అంటే ఏడు నదుల భూమి అని పిలువబడే ప్రాంతాన్ని పరిమితం చేశారు. సప్త సింధులో సింధు మరియు వారి ఐదు ఉపనదులు ఉన్నాయి - వితస్తా, అసికానివిపాస్, పరుష్ని & సుతుకాద్రి మరియు సారా స్వాతి.

» ఋగ్వేదం ప్రకారం, ఎక్కువగా ప్రస్తావించబడిన నది-సింధు, అత్యంత పవిత్రమైన నది-సరస్వతి, గంగానది ప్రస్తావన-1 సారి, యమునా ప్రస్తావన-3 సార్లు.

Ancient India History- Vedic Culture, Polity

రాజకీయం

» సామాజిక మరియు రాజకీయ సంస్థలకు కుల (కుటుంబం) ఆధారం. కులానికి పైన గ్రామ, విస్, జన మరియు రాష్ట్రం ఉన్నాయి. కుల (కుటుంబాలు) ఒక సమూహం గ్రామం (గ్రామం) మరియు మొదలైనవాటిని ఏర్పాటు చేసింది.

» ప్రభుత్వ రూపానికి సంబంధించి అది పితృస్వామ్య స్వభావం. రాచరికం సాధారణమైనది, కాని రాచరికం కాని రాజకీయాలు కూడా ఉన్నాయి.

» రాష్ట్రాన్ని రాజు లేదా రాజు పరిపాలించారు మరియు రాజవంశం ఆదిమతత్వం యొక్క చట్టం ఆధారంగా వారసత్వంగా వచ్చింది. బహుశా ఎన్నికైన రాచరికం కూడా పిలువబడుతుంది.

» రాజు మంత్రుల గురించి చాలా తక్కువగా తెలుసు. పురోహితోర్ దేశీయ పూజారి మొదటి ర్యాంక్ అధికారి. అతను ఢీకింగ్ యొక్క గురువు, స్నేహితుడు, తత్వవేత్త మరియు మార్గదర్శకుడు. ఇతర ముఖ్యమైన రాచరిక అధికారులు సేనాని (సేనాధిపతి) మరియు గ్రామతు (గ్రామ అధిపతి).

» సైన్యంలో పాద సైనికులు మరియు రథసారథులు ఉన్నారు. ఆయుధాలలో చెక్క, రాయి, ఎముక మరియు లోహాలు ఉపయోగించబడ్డాయి. బాణాలు లోహపు బిందువులతో లేదా విషపూరిత కొమ్ముతో ఉంటాయి.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

కదులుతున్న కోట (పుర్పరిష్టు) మరియు బలమైన కోటలపై దాడి చేసే యంత్రం గురించి సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి.

» రాజుకు మతపరమైన విధులు కూడా ఉన్నాయి. అతను స్థాపించబడిన క్రమం మరియు నైతిక నియమాలను సమర్థించేవాడు.

» ఋగ్వేదం సభ, సమితి, విదత్, గణ వంటి సభల గురించి చెబుతుంది. సభ అనేది కొంతమంది విశేష మరియు ముఖ్యమైన వ్యక్తుల కమిటీ. రెండు ప్రముఖ సభలు, సభ మరియు సమితి, రాజుల ఏకపక్ష పాలనకు చెక్ గా పనిచేశాయి. సభ న్యాయస్థానం వలె పనిచేసిందని తరువాత వేదాలు నమోదు చేశాయి.

» దొంగతనం, దొంగతనం, పశువులను దొంగిలించడం మరియు మోసం చేయడం వంటివి అప్పటి నేరాలను నిరోధించాయి.

Society of Early Vedic Period

» ఋగ్వేద సమాజం నాలుగు వర్ణాలను కలిగి ఉంది, అవి బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య మరియు శూద్ర. సమాజం యొక్క ఈ వర్గీకరణ వ్యక్తుల వృత్తులు లేదా వృత్తులపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

» ఉపాధ్యాయులు మరియు పూజారులను బ్రాహ్మణులు అని పిలుస్తారు; పాలకులు మరియు నిర్వాహకులను క్షత్రియులు అని పిలుస్తారు; రైతులు, వ్యాపారులు మరియు బ్యాంకర్లను వైశ్యులు అని పిలుస్తారు మరియు చేతివృత్తులవారు మరియు కార్మికులు శూద్రులుగా పరిగణించబడ్డారు.

» ఈ వృత్తులను వ్యక్తులు వారి వారి సామర్థ్యం మరియు అభిరుచికి అనుగుణంగా అనుసరించారు మరియు వృత్తులు తరువాత వచ్చినట్లుగా వారసత్వంగా మారలేదు.

» ఒక కుటుంబానికి చెందిన సభ్యులు వివిధ వృత్తులను స్వీకరించారు మరియు వివిధ వర్ణాలకు చెందినవారు అలాగే రుగ్వేదంలోని ఒక శ్లోకం ద్వారా వివరించబడింది. ఈ శ్లోకంలో ఒక వ్యక్తి ఇలా అంటాడు: “నేను గాయకుడను; మా నాన్న వైద్యుడు, మా అమ్మ కామ్ గైండర్.

» సమాజం యొక్క యూనిట్ కుటుంబం, ప్రధానంగా ఏకస్వామ్యం మరియు పితృస్వామ్యం.

» బాల్య వివాహాలు వాడుకలో లేవు.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

- » ఒక వితంతువు తన మరణించిన భర్త (నియోగ) తమ్ముడిని వివాహం చేసుకోవచ్చు.
- » తండ్రి ఆస్తి కొడుకుకు సంక్రమించింది.

Religion & Economy of Early Vedic Period

» ఋగ్వేద కాలంలో దేవతలు సాధారణంగా ప్రకృతి యొక్క వ్యక్తిత్వ శక్తులను ఆరాధించేవారు. దైవిక శక్తులు మనిషికి వరాలు మరియు శిక్షలు రెండింటినీ అందించగలవని నమ్మేవారు. మనిషి మరియు దేవుని మధ్య మధ్యవర్తిగా పరిగణించబడే అగ్ని పవిత్రమైనది.

» దాదాపు 33 మంది దేవతలు ఉన్నారు. తరువాతి రోజు సంప్రదాయం వాటిని భూసంబంధమైన (పీఠిస్థాన), వైమానిక లేదా మధ్యస్థ (అంతరిహిహజ్ఞానా) మరియు ఖగోళ (ద్యుస్థాన) దేవుడుగా 3 వర్గాలుగా వర్గీకరించింది.

1. భూసంబంధమైన (పృథ్విస్థానీయ): పృథివి, అగ్ని, సోమ, బృహస్పతి మరియు నదులు
2. వైమానిక/మధ్యస్థ (అంతరిక్షస్థానీయ): ఇంద్ర, రుద్ర, వాయు-వాత, పర్జన్య
3. ఖగోళ (ద్యుస్థానీయ) : దాస్, సూర్య (5 రూపాల్లో : సూర్య, సావిత్రి, మిత్ర, పూషన్, విష్ణు), వానినార్, అదితి, ఉష మరియు అస్విన్.

» ఇంద్రుడు, అగ్ని మరియు వరుణుడు ఋగ్వేద ఆర్యుల అత్యంత ప్రసిద్ధ దేవతలు. ఇంద్రుడు లేదా పురందర (కోటను నాశనం చేసేవాడు): అత్యంత ముఖ్యమైన దేవుడు (250 ఋగ్వేద శ్లోకాలు అతనికి అంకితం చేయబడ్డాయి); అతను యుద్ధాధిపతి పాత్రను పోషించాడు మరియు వాన దేవుడిగా పరిగణించబడ్డాడు.

అగ్ని : రెండవ అత్యంత ముఖ్యమైన దేవుడు (200 ఋగ్వేద శ్లోకాలు అతనికి అంకితం చేయబడ్డాయి); అగ్ని దేవుడు దేవతలు మరియు ప్రజల మధ్య మధ్యవర్తిగా పరిగణించబడ్డాడు.

వరుణుడు: వ్యక్తిగతీకరించిన నీరు; 'రీటా' లేదా సహజ క్రమాన్ని ('రితస్యగోప') సమర్థించవలసి ఉంది.

» సూర్యుడు (సూర్యుడు) 5 రూపాలలో పూజించబడ్డాడు: సూర్యుడు, సావిత్రి, మిత్ర, పూషన్ మరియు విష్ణువు.

సూర్యుడు (సూర్యుడు): ఏడు గుర్రాలు నడిపే తన రథంలో రోజు ఆకాశంలో తిరిగే దేవుడు.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

సావిత్రి (కాంతి దేవుడు): ప్రసిద్ధ గాయత్రీ మంత్రం ఆమెకు సంబోధించబడింది.

మిత్ర: ఒక సౌర దేవుడు

పూషన్: వివాహం యొక్క దేవుడు; ప్రధాన విధి-రోడ్లు, పశువుల కాపరులు మరియు విచ్చలవిడి పశువుల కాపలా

విష్ణువు: భూమిని మూడు దశల్లో కప్పిన దేవుడు (ఉపక్రమం)

సోమ : వాస్తవానికి అగ్నిష్టోమ యాగం సమయంలో శక్తివంతమైన పానీయాన్ని ఉత్పత్తి చేసే మొక్క, జనపనార/భాంగ్ కావచ్చు, దీనిని మొక్కల రాజు అని పిలుస్తారు; చంద్రునితో తరువాత గుర్తించబడింది. 114 శ్లోకాలను కలిగి ఉన్న ఋగ్వేదంలోని 9వ మండలం సోమునికి ఆపాదించబడింది. అందుకే దీనిని 'సోమ మండలం' అని పిలుస్తారు.

» ఇతర దేవతలు/దేవతలు : రుద్ర (జంతువుల దేవుడు), దయాస్ (అత్యంత పురాతన దేవుడు మరియు ప్రపంచంలోని తండ్రి), యమ్ ఎ (మరణం యొక్క దేవుడు). యాష్ విన్/నాస్య (ఆరోగ్యం, యువత మరియు అమరత్వం యొక్క దేవుడు); అదితి (దేవతల గొప్ప తల్లి), స్మధు (నదీ దేవత).

» కొన్నిసార్లు దేవుళ్లను జంతువులుగా చిత్రీకరించారు కానీ జంతు ఆరాధన ఉండేది కాదు.

ఋగ్వేద మతం యొక్క స్వభావం హెనోథీయిజం, అంటే అనేక దేవుళ్ళపై నమ్మకం, అయితే ప్రతి దేవుడు అత్యున్నతమైనదిగా నిలుస్తాడు.

» వారి మతం ప్రాథమికంగా యజ్ఞం లేదా త్యాగం అని పిలిచే ఒక సాధారణ వేడుకతో దేవుళ్లను ఆరాధించడం. యాగాలలో పాలు, నెయ్యి, ధాన్యం, మాంసం మరియు సోమ వైవేద్యాలు ఉంటాయి.

Later Vedic Period (1000 BC - 600 BC)

» తరువాతి వేద కాలంలో, ఆర్యుల స్థావరాలు వాస్తవంగా ఉత్తర భారతదేశం మొత్తాన్ని ఆక్రమించాయి.

» సంస్కృతికి కేంద్రం ఇప్పుడు సరస్వతి నుండి గంగానదికి మారింది.

» నర్మదా, సదర్ల (మోడెమ్ గండక్), చంబల్ మొదలైన నదుల ప్రస్తావన వచ్చింది.

» తూర్పు వైపు ప్రజల విస్తరణ శతపథ బ్రాహ్మణ పురాణంలో సూచించబడింది-విదేహ మాధవుడు సరస్వతీ ప్రాంతం నుండి ఎలా వలస వచ్చాడు, సదనిరాను దాటి విదేహ (ఆధునిక తిర్హత్) భూమికి ఎలా వచ్చాడు.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

అతను (అగ్ని) తూర్పు వైపు భూమి వెంట మండుతున్నాడు మరియు గోతమ రహుగణ (పూజారి) మరియు విదేష్ మాధవ అతనిని అనుసరించారు."

» దోయాబ్ ప్రాంతంలో జానపదాలు-కురు (పురుషులు మరియు భరతుల కలయిక), పాంచాల (తుర్వశులు మరియు క్రివీల కలయిక), కాశీ మొదలైనవి.

» తరువాతి వేద సాహిత్యాలు విద్య పర్వతం (దక్షిణ పర్వతం) గురించి ప్రస్తావించాయి.

» ప్రాదేశిక విభజనల సూచన తరువాతి వేదాలు భారతదేశంలోని మూడు విస్తృత విభాగాలను అందించాయి, అవి. ఆర్యవర్త (ఉత్తర భారతదేశం), మధ్య దేశ (మధ్య భారతదేశం) మరియు దఖినాపథ్ (దక్షిణ భారతదేశం).

రాజకీయం

» తరువాతి వేద కాలంలో పెద్ద రాజ్యాలు మరియు గంభీరమైన నగరాలు కనిపించాయి.

» తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణంలో రాజ్యాధికారం యొక్క దైవిక మూలం యొక్క సిద్ధాంతాన్ని మనం గమనిస్తాము.

» రాజు యొక్క శక్తి పెరుగుదలకు కొనసాగింపుగా ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మునుపటి కంటే మరింత విస్తృతమైంది. కొత్త పౌర కార్యకర్తలు, ఋగ్వేద కాలంలోని ఏకైక పౌర కార్యకర్త పురోహిత ఉనికిలోకి వచ్చారు.

» ఉన్నాయి : భగదుధ(పన్నులు వసూలు చేసేవాడు), సూత/సారథి (రాయల్ హెరాల్డ్ లేదా రథసారథి), ఖస్తీ (ఛాంబర్లెన్), అక్షవాప (కొరియర్).

» ఋగ్వేద కాలంలోని సైనికాధికారులు, సేనాని (జనరల్) మరియు గ్రామం (గ్రామ అధిపతి) పని చేస్తూనే ఉన్నారు.

» ఈ కాలంలో ప్రాంతీయ ప్రభుత్వాల సాధారణ వ్యవస్థ కూడా ప్రారంభమైంది. ఆ విధంగా, ఆదివాసీలు ఆక్రమించిన బయటి ప్రాంతాలను నిర్వహించే బాధ్యతను స్థపతికి అప్పగించడం మరియు సతపతిని వంద గ్రామాల సమూహంగా ఉంచడం మనకు కనిపిస్తుంది. అధ.కృత గ్రామ అధికారి. ఉపాంశదాలో పేర్కొన్న విగ్రాస్ బహుశా పోలీసు అధికారి కావచ్చు.

» ఋగ్వేద కాలంలో వలె రాజ్య వ్యవహారాలపై ప్రజా నియంత్రణ సభ మరియు సమితి ద్వారా నిర్వహించబడింది. విధాత ఇప్పటికీ పూర్తిగా కనుమరుగైపోయింది.

» తరువాతి వేద కాలంలో కూడా, రాజులకు నిలబడి సైన్యం లేదు.

» న్యాయవ్యవస్థ కూడా పెరిగింది. క్రిమినల్ చట్టాన్ని అమలు చేయడంలో రాజు గొప్ప పాత్ర పోషించాడు. పిండాన్ని చంపడం, నరహత్య, బ్రాహ్మణ హత్య, ముఖ్యంగా బంగారం దొంగిలించడం, సూరా తాగడం వంటివి తీవ్రమైన నేరాలుగా పరిగణించబడ్డాయి. రాజద్రోహం మరణశిక్ష విధించబడింది.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

Religion & Economy of Later Vedic Period

» పూర్వపు దివ్యమైన భారతదేశం మరియు అగ్ని నేపథ్యంలోకి దిగజారారు, అయితే ప్రజాపాలి (విశ్వాన్ని సృష్టించినవాడు, తరువాత బ్రహ్మగా పిలువబడ్డాడు), విష్ణువు (జంతువుల దేవుడు, తరువాత శివుడు/మహేశతో గుర్తించబడ్డాడు) మరియు రుద్రుడు (జంతువుల దేవుడు) ప్రాముఖ్యం పొందారు. ఇప్పుడు ప్రజాపతి సర్వోన్నత దేవుడు అయ్యాడు.

» తొలి వేద కాలంలో పశువులను రక్షించిన పూజలు ఇప్పుడు శూద్రుల దేవుడయ్యాడు.

» బృహదారణ్యక ఉపనిషద మొదటగా పరివర్తన (పునర్జన్మ/సంసార చక్రం) మరియు కర్మల (కర్మ) సిద్ధాంతాన్ని అందించింది.

» ఋగ్వేద కాలం యొక్క ప్రారంభ సాధారణ వేడుకలో 17 మంది పూజారుల సేవలు అవసరమయ్యే విస్తృతమైన త్యాగాలకు చోటు కల్పించింది. తరువాతి వేదాలలో మరియు బ్రాహ్మణ్యంలో యాగాలు (యజ్ఞాలు) ప్రాముఖ్యత సంతరించుకున్నాయి.

రెండు రకాల త్యాగాలు ఉండేవి

»

లఘుయజ్ఞాలు (సాధారణ/ప్రైవేట్ త్యాగాలు) : గృహస్థులచే నిర్వహించబడుతుంది ఉదా. పంచ, మహాయజ్ఞం, అగ్నిహోత్రం, దర్శ యజ్ఞం (అమావాస్య అంటే చీకటి పక్షం చివరి రోజున), పూర్ణమాస యజ్ఞం (పూర్ణిమ నాడు అంటే పూర్ణమిరోజున) మొదలైనవి.

» మహాయజ్ఞాలు : (గ్రాండ్ / రాచరిక త్యాగాలు): ఒక కులీనుడు మరియు ధనవంతుడు మరియు రాజు మాత్రమే చేయగలిగే త్యాగాలు.

(ఎ) రాజసూయ యజ్ఞం : రాజు సంకల్పం, దాని రూపంలో ఒక సంవత్సరం పాటు కొనసాగే త్యాగాల శ్రేణిని కలిగి ఉంటుంది. తరువాతి రోజుల్లో అది సరళీకృత అభిషేకం అంటే అభిషేకం ద్వారా భర్తీ చేయబడింది.

(బి) వాజపేయ యజ్ఞం: శక్తి పానీయం, ఇది సంవత్సరం మొత్తం పదిహేడు రోజుల పాటు కొనసాగింది.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

(సి) అశ్వమేధం యజ్ఞం: అశ్వమేధ యాగం, ఇది మూడు రోజుల పాటు కొనసాగింది.

(డి) అగ్నిష్టోమ యజ్ఞం: అగ్నికి అంకితమైన జంతువుల బలి, ఇది రోజు కొనసాగింది, అయితే యజ్ఞిక (యజ్ఞం చేసినది) మరియు అతని భార్య యజ్ఞానికి ముందు ఒక సంవత్సరం పాటు సన్యాసి జీవితాన్ని గడిపారు. ఈ యజ్ఞం సందర్భంగా సోమ రసాన్ని సేవించారు.

» వేద కాలం ముగిసే సమయానికి, ఆరాధనలు, ఆచారాలు మరియు పూజారి ఆధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా బలమైన ప్రతిచర్య ఆవిర్భవించింది, ఈ పద్ధతి యొక్క ప్రతిబింబం ఉపనిషదాలలో కనిపిస్తుంది.

Economy of Later Vedic Period

» ఇప్పుడు ఆవుల కంటే భూమి విలువైనదిగా మారింది. పశువుల పెంపకం స్థానంలో వ్యవసాయం ప్రారంభమైంది. నాగలిని కొన్నిసార్లు 24 ఎద్దులు గీసేవారు. పేడ తెలిసింది.

» వరి, బార్లీ, బీన్స్, నువ్వులు, గోధుమలు సాగు చేశారు.

» మత్స్యకారులు, చాకలివారు, రంగులు వేసేవారు, డోర్ కీపర్లు మరియు ఫుట్మెన్ వంటి కొత్త వృత్తులచే సూచించబడిన వస్తువుల ఉత్పత్తి అభివృద్ధి చెందింది.

» రథాన్ని తయారు చేసే వ్యక్తి మరియు వడ్డంగి మరియు చర్మకారుడు మరియు దాక్కుని వస్తుధారణ చేసే వ్యక్తి మధ్య స్పెషలైజేషన్ వ్యత్యాసాన్ని సూచిస్తుంది.

» లోహాల పరిజ్ఞానంలో గణనీయమైన పురోగతి సాధించబడింది. ఋగ్వేదంలో బంగారం మరియు ఆయాలు (రాగి లేదా ఇనుము) కాకుండా టిన్, వెండి మరియు ఇనుము గురించి ప్రస్తావించబడింది.

» కార్పొరేషన్లు (గణాలు) మరియు ఆల్డర్మెన్ (శ్రీఫిన్లు) ప్రస్తావన కారణంగా వ్యాపారులను గిల్డ్లుగా ఏర్పాటు చేయడం గురించి ఆధారాలు ఉన్నాయి.